

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 24 januari 2024
ZAAKNUMMER 1398208
BEHANDELD DOOR Marije Top
TELEFOON 14035
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT Nadere informatie (crisis)noodopvang

Geachte raadsleden,

Als gevolg van het staken van de stemmen op 20 december, stemt uw raad op 31 januari opnieuw over M23-197. De motie roept het college op om:

- Voor 1 februari 2024 een inspanningsverplichting aan te gaan voor een realistisch aantal asielzoekers noodopvang te realiseren;
- Gezien de urgentie de raad hier uiterlijk 15 januari over te informeren.
- Initiatieven vanuit de samenleving voor crisisnoodopvang aan te moedigen/te ondersteunen.

Los van de nu niet meer aan de orde zijnde termijnen die in het dictum die genoemd staan, willen wij u voorafgaand aan deze stemming graag nog wat feitelijke informatie meegeven over (crisis)noodopvang, met name bedoeld om u nader te informeren over:

1. Het verschil tussen crisisnoodopvang en noodopvang.
2. Wat het aangaan van deze vormen van opvang van Hilversum zouden vragen.
3. Welke vraagstukken zich kunnen aandienen na een periode van crisisnoodopvang of noodopvang.

Wat is crisisnoodopvang (CNO)?

Crisisnoodopvang is kortdurende opvang met meestal een laag kwaliteitsniveau. Een gemeente kan zelf besluiten tot het realiseren van crisisnoodopvang en daarbij ook zelf omvang en duur bepalen. Bij crisisnoodopvang gaat het meestal om enkele weken. Gemeenten kiezen een locatie uit die ingericht is of richten deze in. CNO vraagt veel van de ambtelijke organisatie door ofwel beheer in eigen hand ofwel het organiseren van het beheer door een partij in opdracht van de gemeente. Het COA vervult slechts een beperkte ondersteunende rol. De gemeente is in de constructie van CNO volledig verantwoordelijk voor de doelgroep die opgevangen wordt. De doelgroep van CNO bestaat vaak uit ongeregistreerde asielzoekers, waarbij nog geen eerste screening heeft plaatsgevonden bij het aanmeldcentrum in Ter Apel. Hierdoor kan er sprake zijn van het opnemen van veiligelanders. Deze groep staat bekend als overlastgeverder dan reguliere asielzoekers en vraagt daarmee extra aandacht vanuit de gemeente en andere veiligheidspartners.

Wat is noodopvang?

De opvang in Gooiland Hotel is een voorbeeld van noodopvang. Noodopvanglocaties zijn tijdelijke opvanglocaties onder beheer van het COA. Gemeente en COA gaan in een dergelijk geval een gezamenlijk

overeenkomst aan over duur en omvang. Over het algemeen is het voor COA pas rendabel bij grotere aantallen mensen en langere duur, omdat ongeacht de aantallen altijd een bepaalde bezetting van COA en beveiliging nodig is. Deze locaties hebben vaak een lager kwaliteits- en voorzieningenniveau dan in een regulier AZC (niet zelf koken, minder activiteiten) en een hogere kwaliteit dan in CNO (meer privacy, betere bedden).

Wat vraagt (crisis)noodopvang van Hilversum?

(Crisis)noodopvang vraagt om directe beschikbaarheid van een locatie. Dat betekent dat deze vorm van opvang alleen kan plaatsvinden in hotels, andere alternatieven vragen meer tijd door verbouwing en ontbreken van vergunningen.

De geschatte ambtelijke capaciteit voor het organiseren van noodopvang of crisisnoodopvang is ingeschat op 3 tot 4 fte voor een periode van 6-8 weken. Sneller realiseren leidt tot minder kwaliteit in de opvang of in de communicatie met omwonenden. Behalve de voorbereidingsuren zal er ook gedurende het opvangen van asielzoekers capaciteit van de ambtelijke organisatie nodig zijn voor afstemming over de gang van zaken, communicatie naar omwonenden en veiligheid in en om de locatie.

Als er gekozen wordt voor één van deze vormen van opvang vraagt dat om het vrijmaken van delen van de organisatie die bijvoorbeeld zouden gaan werken aan de uitwerking van de beleidsagenda Asiel, de taken nu en in de toekomst op de bestaande opvanglocaties Oekraïne en Gooiland en de uitvoering van de landelijke wetgeving rond derdelanders. Daarnaast moeten er ook andere afdelingen binnen de gemeenten worden vrijgespeeld, bijvoorbeeld op het gebied van inkoop, vergunningen, sociale voorzieningen en veiligheid. Welke werkzaamheden daarmee exact vertragen hebben wij momenteel nog niet geïnventariseerd.

De directe kosten van (crisis)noodopvang worden in principe vergoed door COA, in tegenstelling tot de ambtelijke kosten, die door de gemeente zelf worden betaald.

Eventuele alternatieven

In Gooiland Hotel worden al 148 asielzoekers tijdelijk opgevangen. Een alternatief zou kunnen zijn om in het kader van noodopvang te onderzoeken of er enige uitbreiding op deze locatie mogelijk is.

Er zijn op dit moment geen initiatieven uit de samenleving, waar in de motie aan wordt gerefereerd, bekend.

Vervolgtraject

Naast het starten van (crisis)noodopvang is het belangrijk om vooraf te bedenken wat er gebeurt als de termijn voor de tijdelijke opvang stopt. In onze gemeente zal de lange termijn oplossing op basis van de beleidsagenda (met of zonder spreidingswet) dan zeer waarschijnlijk nog niet tot locaties hebben geleid om deze mensen in te laten doorstromen. Zonder alternatief keren asielzoekers na afloop van de opvangperiode terug naar COA. Als bij COA dan nog een tekort aan plekken is, kan het in de praktijk voor de gemeente lastig worden om de tijdelijke opvang te beëindigen en is eventuele druk/dwang richting de gemeente om de opvang te verlengen denkbaar.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top